

KUNTA SAUVON KUNTA

Teininki

**STENINGEN TUULIPUISTON OSAYLEISKAAVA
ARKEOLOGINEN INVENTOINTI**

17.12.2013

Kannen kuva: Steningen inventointialue Teininkintieltä kohti länttä- ja luodetta kuvattuna. Tuulivoimalat sijoittuvat vasemmalle (lännessä) näkyvälle metsäiselle mäelle sekä keskellä olevaan pellon ympäröimään metsäsaarekkeeseen. Kuva: Kalle Luoto.

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ.....	1
ARKISTO-JA REKISTERITIEDOT:	2
1 Johdanto.....	2
2 Inventointialue	3
3 Menetelmät.....	4
4 Havainnot	5
5 Tulokset	6
Tärkeimpiä lähteitä.....	7

Kartat:

Kartta 1. Inventointialueen sijainti on merkitty kartalle punaisella suorakaiteella (MK 1:200 000).....	1
Kartta 2. Ote Sauvon Steningen tuulivoimahankkeen sijoitussuunnitelma vuoden 1964 peruskartan päälle kuvattuna. Ei mittakaavassa (MK n. 1: 20 000).	2
Kartta 3. Karttaan on merkitty maastossa tarkastetut alueet (punainen rasteri) sekä lähistön tunnetut muinaisjäännöskohteet (Koivumaa ja Steninge). (MK 1:20 000).	5

Taustakartat: © Maanmittauslaitos

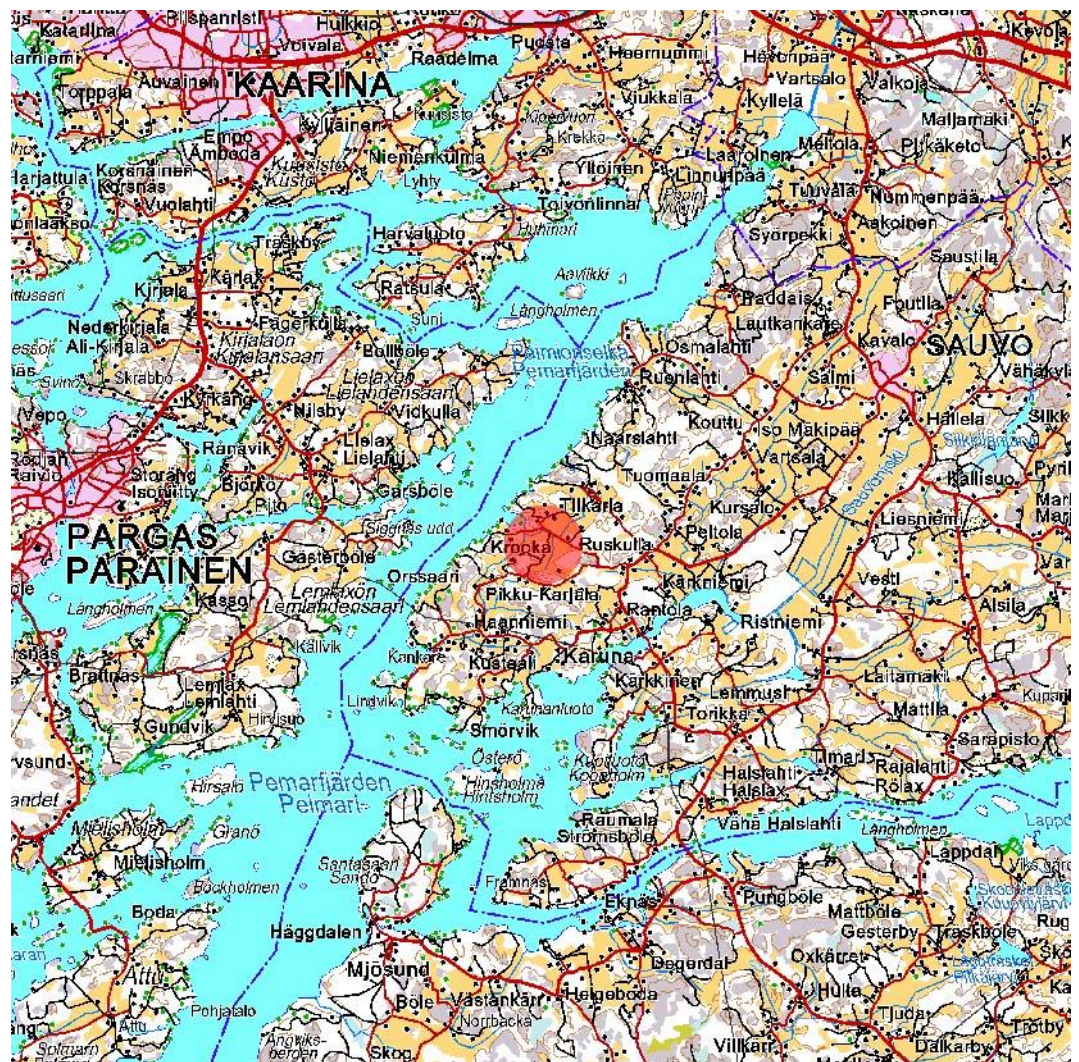
Maanmittauslaitoksen Maastotietokannan 11/2013 aineistoa

http://www.maanmittauslaitos.fi/avoindata_lisenssi_versio1_20120501

STENINGEN TUULIPUISTON OSAYLEISKAAVA TUULIVOIMAPUISTON ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2013

TIIVISTELMÄ

Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy suoritti arkeologisen inventoinnin Sauvon kunnan Krookan alueen Steningen tilan tuulivoimapuiston suunnittelualueella. Inventoinnin kenttätöitä tehtiin 16.11.2013, ja niistä vastasi arkeologi (FM) Kalle Luoto. Koska alueelta ei tunnettu ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä, keskityttiin inventoinnissa etsimään uusia muinaisjäännöksiä tuulivoimaloiden rakennuspaikoilta sekä arkeologisesti potentiaaleilta alueilta. Selvityksessä huomioitiin niin esihistorialliset kuin historiallisenkin ajan muinaisjäännökset. Inventoinnissa ei havaittu tuulivoimalan paikoilla kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia, kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita.

Kartta 1. Inventointialueen sijainti on merkitty kartalle punaisella suorakaiteella (MK 1:200 000).

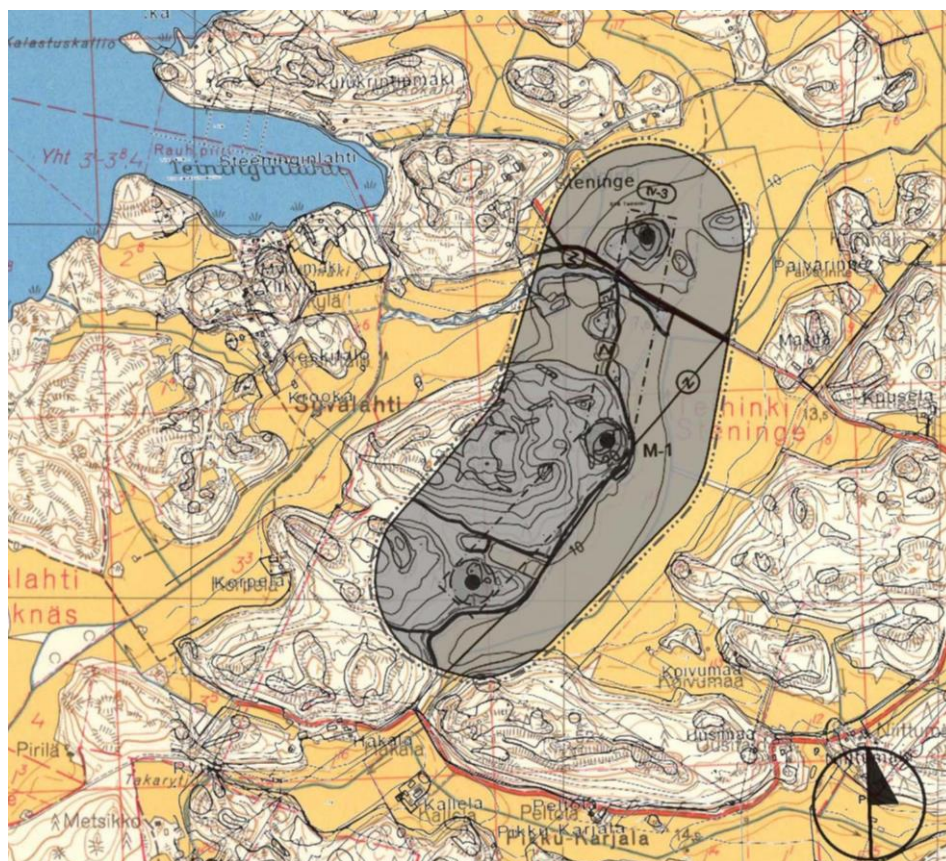
Pohjakartta © Maanmittauslaitos 2013.

ARKISTO-JA REKISTERITIEDOT:

Tutkimuksen laji:	Tuulivoimapuiston arkeologinen inventointi
Tutkimuslaitos:	Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy
Inventoija:	FM Kalle Luoto
Kenttätöaika:	16.11.2013
Peruskartta:	2021 01 Karuna
Inventointialueen sijainti:	P: 669 3000
ETRS-TM35FIN	I: 253 000
Kaavan laatija	REJLERS OY
Alkuperäinen tutkimuskertomus:	Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy, arkisto
Löydöt:	Ei löytöjä.
Aikaisemmat tutkimukset:	Inventointi: Eeva Raike 2000

1 Johdanto

Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy laati Sauvon kunnassa suunnitteilla olevan Steningen tuulivoimahankkeen alueelle arkeologisen inventoinnin. Inventoinnissa tehtävänä oli tarkistaa tuulivoimalan paikat sekä muu voimala-alue. Inventoinnissa tarkasteltuun tuulivoimapuistoon kuuluu kolme voimalanpaikkaa. Inventoinnin kenttätöyt tehtiin 16.11.2013, ja niistä vastasi arkeologi (FM) Kalle Luoto. Alueelta ei tunnettu ennestään kiinteitä muinaisjäänneksiä, joten työssä keskityttiin etsimään uusia muinaisjäänneksiä arkeologisesti potentiaaleilta alueilta. Selvityksessä huomioitiin niin esihistorialliset kuin historiallisenkin ajan muinaisjäänneks.

Kartta 2. Ote Sauvon Steningen tuulivoimahankkeen sijoitussuunnitelma vuoden 1964 peruskartan päälle kuvattuna. Ei mittakaavassa (MK n. 1: 20 000).

Pohjakartta © Maanmittauslaitos 2013.

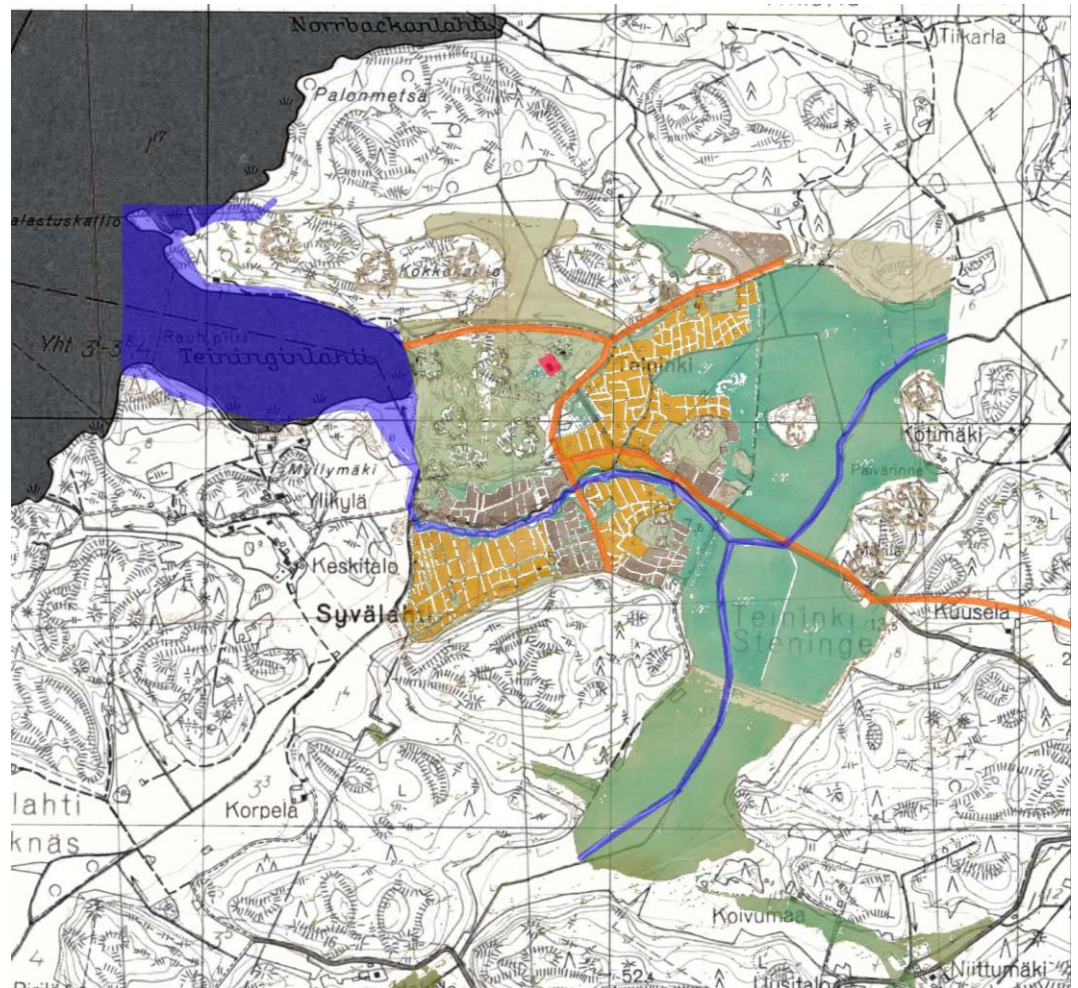
2 Inventointialue

Suunnitelman mukaan Steningen tilalle tullaan sijoittamaan kolme tuulivoimalaitosta. Suunnittelualue sijaitsee Krookan alueella meren läheisyydessä Paimionselän rannalla, noin 9,5 km päässä Sauvon keskustasta luoteeseen. Suunnittelualue sijoittuu Paimionselän itärannan läheisyyteen, peltojen ympäröimälle mäki-alueelle. Suunnittelualueen laajuus on noin 80 ha. Noin 2 km etäisyydelle suunnittelualueesta sijoittuvat Tiikarlan, Ruskullan, Rantolan, Karunan ja Haaniemen kylät. Krookan kylä sijaitsee noin 700 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Kyseessä on maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on kattava tiestö ja alueen läheisyydessä kulkee jakelujännitelinja. Maanpinnan korkeus hankealueella vaihtelee välillä + 7,5 - +47,5 m mpy. Alueen kallioiset ja metsäiset mäet kohoavat selkeästi ympäröiviä peltoalueita korkeammalle. Valtaosa hankealueesta on avokalliota tai aluetta, jossa maaperäkerroksen paksuus on alle 1 metri, suuri osa irtomaalajeista on huuhtoutunut pois. Kalliokohoumien ympärillä on moreenikerroksia ja savea.

Tuulivoimapuiston suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse tunnettuja muinaisjäännöksiä. Museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin (Muinaisjäännösrekisteri 2011) mukaan hankealueesta alle 1 km etäisyydellä on kaksi tunnettua muinaisjäännöstä: Steninge (muinaisjäännösrekisteritunnus 738010033), ajoittamaton kivirakenne, sekä Koivumaa (738010032), pronssikautinen hautapaikka. Steningenkin tunnettu historia alkaa jo 1400-luvulla ja läheiset kylät ovat kaikki olleet olemassa jo 1540-luvulla.

Kuva 1. Ote kartasta "Steninge; Kartta ja selitys tiluksista 1756-1757". Karttaan on kuvattu Steningen säterin tiluksia (digitaaliarkisto).

Kuva 2. Tulkinta peltojen, teiden ja rakennusten sijainnista 1700-luvulla. Kartan perusteella voimanpaikoilla ei sijaitse asutusta tai muita rakennuksia.

Punaisella Steningen tilan sijainti. Todennäköisesti tila on sijainnut paikallaan satoja vuosia.

Pohjakartta vuoden 1964 peruskartta. Pohjakartta © Maanmittauslaitos 2013.

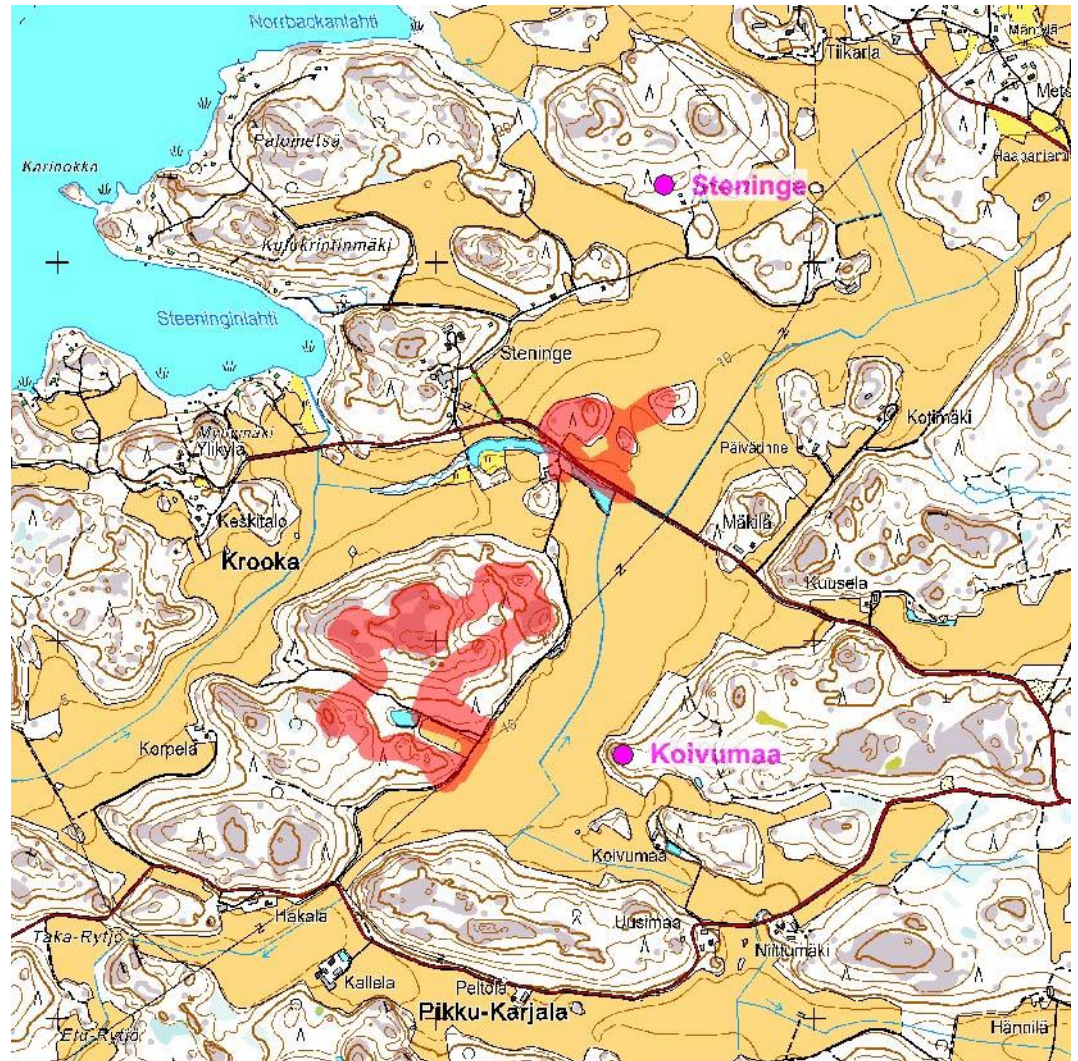
3 Menetelmät

Esityövaiheessa tarkasteltiin muinaisjäännösrekisterin tietoja koskien alueen ja sen lähistön kiinteitä muinaisjäännöksiä ja tutustuttiin inventointialueen vesistö- ja tutkimushistoriaan sekä alueen lähistöllä suoritettuihin arkeologisiin inventointeihin. Aluetta kuvaavia historiallisia karttoja etsittiin Kansallisarkiston digitaaliarkistosta. Kartoista kävi ilmi, että inventoitava alue on ollut historiallisella ajalla asutuksen liepeillä, mutta lähinnä asumatonta metsä- ja kallioaluetta. Asutushistoriallisten kohteiden löytymistä alueelta voidaan pitää epätodennäköisenä.

Inventoinnin kenttätöitä tehtiin 16.11.2013. Inventoinnissa etsittiin uusia arkeologisesti potentiaaleilta alueilta. Inventoinnissa huomioitiin niin esihistorialliset kuin historiallisenkin ajan muinaisjäännökset. Inventointimetodina oli kentällä käytössä silmäääräinen havainnointi ja lapiolla koepistojen teko. Maaperä oli kuitenkin voimalanpaikoilla melko kivistä, eikä havaintoja kaivetusta kuopista tehty. Kuopissa tai muulla tutkimusalueella ei havaittu mitään arkeologisesti mielenkiintoista.

Kohteita ja inventoinnin kulkua dokumentoitiin sanallisen kuvauksen lisäksi ottamalla digitaalivalokuvia ja paikantamalla tehdyt havainnot satelliittipaikanninta (Garmin GPSmap 62s, tarkkuus +/- 5 - 10 m) käyttäen. Raportin koordinaatit on ilmoitettu ETRS-

TM35FIN -tasokoordinaatteina. Jälkityövaiheessa digitaalivalokuvat luettelointiin Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy:n arkistoon ja kartat piirrettiin puhtaaksi käyttäen Map Info- GIS paikkatieto-ohjelmistoa.

Kartta 3. Karttaan on merkitty maastossa tarkastetut alueet (punainen rasteri) sekä lähistön tunnetut muinaisjäännöskohteet (Koivumaa ja Steninge). (MK 1:20 000).
Pohjakartta © Maanmittauslaitos 2013.

4 Havainnot

Inventoinnissa ei havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä tai muista arkeologisista, kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista. Voimalanpaikoista eteläisimmät sijaitsivat itää kohti laskevassa kivikkoisessa kalliorinteessä ja pohjoisin peltojen ympäröimällä metsäsaarekkeella. Pohjoisimman voimalanpaikan lähiympäristössä oli havaittavissa selkeitä maankäytön merkkejä, kuten muokattua maaperää sekä ilmeisesti metsästykseseen käytetty häkki. Maaston kannalta ei ole todennäköistä, että kahdella etelänpuoleisella voimalanpaikalla olisi sijainnut muinaisjäännöksenä pidettäviä rakenteita. Pohjoisin oli taas maaperältään muokattu, eikä sen alueella tehty havaintoa muinaisjäännöksestä.

Kuva 3. Pohjoisimman tuulivoimalan ympäristöä on muokattu useasti. Paikalla havaittiin mm. kuvan keskellä näkyvä mittalaite.

Kuva 4. Maastoa eteläisimmän voimalanpaikan ympäristössä. Kuva: Kalle Luoto.

5 Tulokset

Tuulivoimaloiden sijoitussuunnitelman mukaan toteutetussa arkeologisessa inventoinnissa ei havaittu kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia, kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita.

17.12.2013

Kalle Luoto
FM, arkeologi
Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy

Tärkeimpiä lähteitä

Steningen tuulipuisto, Sauvo. Ympäristövaikutusselvitys. (Vadbäck Hans & Kjellman Jakob 6/2012). FCG Finnish Consulting Group Oy 2012.

Steningen tuulipuiston osayleiskaava, osallistumis- ja arviointisuunnitelma. 10.9.2013. Rejlers Oy 2013.

Museovirasto, Kulttuuriympäristö rekisteriportaali, Muinaisjäännösrekisteri:

http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_default.aspx
(1.11.2013)

Museovirasto, Kulttuuriympäristö rekisteriportaali, Muinaisjäännösten hankerekisteri:

<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx> (1.11.2013)

Digitaaliarkisto:

Maanmittaushallitus > Maanmittaushallituksen uudistusarkisto > Karuna > Teininki / Steninge; Kartta ja selitys tiluksista 1756-1756 (A29/37/2-7)